

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra sociologie

Posudek oponentky bakalářské práce

Jméno autora	Andrea Vodičková
Název práce	Osamostatňování mladých lidí z rozvedených rodin (na příkladu vysokoškolských studentů)
Studijní obor	Sociologie
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	PhDr. Miroslav Joukl, Ph.D., katedra sociologie
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	RNDr. Lucie Vítková, Ph.D., katedra sociologie
Rok obhajoby	2022

Hodnocení cíle/ů práce

Tématem bakalářské práce je osamostatňování mladých lidí – vysokoškolských studentů pocházejících z rozvedených rodin. Jedná se o téma atraktivní i pro samotnou autorku, a také téma kterému se sociologická literatura věnuje. Proto zvolené zacílení předložené bakalářské práce považuji v zásadě za vhodně zvolené. Jisté výhrady mám však k zaměření na studenty pocházející z rozvedených rodin, neboť v práci není dostatečně pojednáno o tom, zda je možno u těchto mladých lidí lze sledovat nějaká (a jaká, případně proč) specifika procesu osamostatňování. Výzkumné otázky dle mého soudu dostatečně neodráží zacílení výzkumu na studenty z rozvedených rodin. Odůvodnění výběru objektu výzkumu není nijak reflektováno v teoretické části.

Hodnocení obsahové stránky práce

Užití zásadní odborné literatury a zdrojů		s výhradami	
Přiměřená odborná terminologie práce		s výhradami	
Vhodně zvolená metodologie		s výhradami	
Práce s výzkumnými otázkami		s výhradami	
Adekvátní průběh analýzy dat		s výhradami	
Splnění deklarovaného cíle/cílů práce		s výhradami	

Hodnocení formálních kritérií práce

Stylistická úroveň práce		s výhradami	
Pravopis a gramatika		s výhradami	
Vhodná grafická úprava stránkování a textu		s výhradami	
Zpracování tabulek, obrázků, příloh		s výhradami	

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

V teoretické části práce autorka cituje či parafrázuje relativně velké množství odborných textů. S odkazovanou literaturou však dále nepracuje, případně nepracuje náležitě, pasáže jsou nevhodně uspořádané, v práci chybí pokus o komparaci uvedených přístupů či jejich kompilaci. Kapitola současný stav bádání (teoretická část) není v autorčině empirickém výzkumu dostatečně využita, explicitně v práci není taková návaznost uvedena.

Z čtení předložené práce je patrná velmi nízká úroveň porozumění odbornému textu. Na řadě míst jsou textu za sebou řazeny věty (ať už odkazované či autorčiny), které spolu nesouvisí či některá z nich by jednoznačně měla svým obsahem patřit do jiné kapitoly. Např. na s. 12, kde se text věnuje definicím rodiny, autorka uvádí, že podle Jandourka je řada tradičních funkcí rodiny v moderní společnosti delegována na stát a to vede mj. k vysoké rozvodovosti. O funkcích rodiny je však celá následující kapitola, a také téma rozvodů je řešeno v jedné z následujících kapitol. Problematičtější však při čtení působí to, že následná citace, která má dokládat, se týká jen toho, že rodina je důležitým prostředím socializace, intimity a sociální podpory. Dále na s. 12 definuje rodinu podle I. Sobotkové a zmiňuje existenci další definice, a to podle J. Veselé a kol. Tu však neuvádí, naopak stroze uvádí, že rodinu může tvořit „pouze muž a žena, kteří spolu žijí a narodí se jim dítě“. Kapitoly Vývoj rodiny a Současná rodina v ČR jsou opět příkladem výše uváděné připomínky, že autorka neumí dostatečně pracovat s odbornou literaturou. Etapy vývoje rodiny u jednotlivých zdrojů (2x I. Možný a dále F. de Singly) nijak neporovnává a není jasné, zda se jedná o etapizaci stejného období či nikoliv. Změny také nedostatečně datuje „v současné době se rodina a společnost mění“ (s. 16) není nijak časově určeno, nevíme, zda se jedná o změny tradiční – moderní – či dokonce postmoderní?, zda se jedná o změny po roce 1990 nebo např. v posledním desetiletí. V této části lze pouze odhadovat na základě datace použitých zdrojů. Poslední dílčí připomínkou, kterou zde zmíním, je struktura podkapitol v kapitole Přejít do dospělosti. Fáze dospívání a přechodu do dospělosti nejsou uvedeny ve vývojovém pořadí a není zdůvodněno, proč toto logické řazení nebylo použito.

Velké výhrady mám i k empirické části, která popisuje výzkum provedený prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů. Jejich analýza podle výzkumných otázek není dostatečná. Do určité míry o tom svědčí už samotný rozsah této části textu, kdy odpovědi na výzkumné otázky jsou zpracovány na šesti stranách. Významnějším problémem je však nedostatečná hloubka analýzy dat. Ta totiž až na výjimky nepřekračuje pouhé uvedení odpovědí respondentů. Naštěstí právě autentické výpovědi informantů činí tuto práci zajímavou, přínosnou a přinášející zájem se o téma osamostatňování zajímat dále. „*Todle zakopávání si musíte řešit sami.*“; „*Musím chodit na nákup, to dřív dělala jenom máma...a dokonce už si umím i vyprat.*“; „*Začalo to, když jsem se odstěhovala a asi i skončilo vlastně.*“; „*Prostě dělám vše, co dělá každý dospělý člověk v běžném životě v podstatě. Akorát mi pořád rodiče posílají peníze na bydlení.*“; „*Kdo udržuje nějaké pozitivní vztahy s rodinou, tak je svým způsobem závislý... i ta nezávislost může být vyjadřována v nějaké jisté péči nebo i odpovědnosti a pomoci té rodině.*“

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

Autorka v některých částech text člení na odstavce nevhodně, např. když mají pouze jednu větu. V kapitole Úvod na s. 10 není dokončená věta, navíc tento odstavec je také z jazykového (či obsahového?) hlediska nesprávný.

Z hlediska formálního je možno vytknout i nesjednocené odsazování odstavců.

V textu se objevují jazykové chyby a překlepy (interpunkce, chybějící písmena) a nevhodné formulace (např. „V této práci se pojmu rodina budeme držet definici, kdy rodinu tvoří manželský pár s jedním či více dětmi.“) K této větě je navíc nutno mít i výhrady věcné, neboť zúžit rodinu na „úplnou rodinu se sezdanými rodiči“ je v rámci sociologického pohledu velmi odvážné.

Vedení odkazového aparátu je zpravidla náležité, na s. 24 je nesprávný odkaz na Arnetta. V seznamu literatury jsou některé zdroje uváděny ve dvou vydáních, nabízí se otázka, proč bylo použito i vydání starší?

Otázky k obhajobě práce

Nukleární rodiny je základní typ rodiny v současné společnosti. Patří neúplné a rekonstruované rodiny také do typu nukleární rodiny?

Kdybyste výzkum prováděla kvantitativně, jaké indikátory osamostatňování byste zvolila?

Stručné slovní hodnocení

I přes výše zmíněné nedostatky práci považuji za obhajitelnou.

Navržené hodnocení

Navrhuji hodnotit stupněm E.

V Hradci králové 11. 8. 2022

Lucie Vítková